ԵՐԵՍՈՒՆ ԵՒ ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 3552 — ՇԱԲԱԹ 8 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1883 — Ն. Տ. 20 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1883

ՄԱՄՐԱ

ԼՐԱԳԻՐ

ՊԱՅՄԱՆ

Տարեկան գին կ. Պոլսոյ համար 10 Մէճիտիա
» » Դաւառաց » 12 »
Վեցամսեայ » կ. Պոլսոյ » 5 1/2 »
» » Դաւառաց » 6 1/2 »
Եռամսեայ » կ. Պոլսոյ » 3 »
Օտար թղթատարով ղրկուած 2 1/2 լիրա
Յանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 դրչ.
Երկու անգամի համար 2 դրչ է. աւելի անգամներու համար զեղչ տակարկութիւն կը լինի

40 ՓԱՐԱՑ — ՀԱՆԱՊԱՀՈՎԻՐԵԱՑ — 40 ՓԱՐԱՑ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՊԱՅՄԱՆ

Դուրս գնացած լրագրաց համար ծախքը թղթակրութեան վրայ է։

Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որեւ իցէ գրութիւն խմբագիր—Տնօրէնին պիտի ուղղուի Կ. Պոլիս Բիզա փաշա եօղունջը, Շարդ Զարէնեանը թիւ 27 յարկ. գրասենեակը։

Չ. չվճարուած նամակ չընդունիր, յօգուտ, եւայլն եւ չեն

Կ. ՊՈԼԻՍ 8 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Նախարարաց խորհուրդը՝ չորեքշաբթի աւուր նստին մէջ՝ Պալքանեան մանր պետութեանց և Յունաստանի կողմէ Թուրքիոյ ընդհանուր պարտուց մասնակցութեան խնդրոյն զբաղեցաւ։ Կ'ըսուի թէ այս խնդրոյ համար Բ. Դուռն յանձնախումբ մը պիտի կազմուի, յորում Օսմ. ընդհանուր պարտուց վարչական խորհուրդն և Օսմ. կայսերական Պանքան իրենց ներկայացուցիչները պիտի ունենան։ Վեհ. Սուլթանին բացորոշ փափաքն է, որ այս խնդիր հնար եղածրն չափ կարճ միջոցի մէջ կարգադրի վերջնապէս։

Թայմզ լրագրոյն փարիզի հնարածանօթ թղթակից Պ. Պլովիճ՝ և. Ս. Սելամլիքի արարողութեան ներկայ գտնուելէ յետոյ՝ վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւ ունեցաւ։ Ն. Կ. Վեհափառութիւնն յոյժ սիրալիր ընդունելութիւն մը ըրաւ և Բ. կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տուաւ անոր։

Ելմտացոյցի յանձնախումբն՝ չորեքշաբթի աւուր նստին մէջ՝ զանազան նախարարութեանց ելմտացոյցներուն քննութեամբն զբաղեցաւ։ Զրոյց կայ թէ պատերազմական գործոց նախարարութիւն դժուարութիւն կը յայտնէ իր նախատեսեալ ելմտացոյցին մէջ կարգադրուելու։

Թուրքիոյ — Աւստրիական երկաթուղեաց միացման առթիւ նոր շինուելիք երկաթուղեաց նկատմամբ Պ. Հիրշ ներկայած առաջարկներուն վրայ հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան պատրաստած տեղեկագիրը քննող նախարարական մասնախումբը նախընթաց օրը վերստին գումարեցաւ։ Արևելեան երկաթուղեաց տնօրէն Պ. Հալէն ևս ներկայ էր այս նստին և ինչ ինչ տեղեկութիւններ տուաւ այս խնդրոյս վրայ։

Երէկ ծանուցինք թէ Անգլիական դեսպան Լորտ Տըֆրին չորեքշաբթի օրն երկարօրէն տեսակցած էր Մեծ. Եպարքոս Բարձ. Սայիտ փաշային և Արտաքին գործոց Նախարար Բարձ. Արիֆի փաշային հետ։ Սթամպուլ կը կարծէ թէ այս տեսակցութեանց նիւթն՝ Հայաստանի բարենորոգմանց խնդիրն էր։

Վիէննայէն հոկտ. 19 թուով հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Ղազի Ահմէտ Մուխթար փաշա և Լիբանանու նախորդ կառավարիչ Բիսթէմ փաշա հոկտ. 18 ին Աւստրիոյ կայսեր ներկայանալու պատիւ ունեցեր են, որ յոյժ սիրալիր ընդունելութիւն մ'ըրեր է անոնց և նոյն իրիկունը Շոնպրիւնի պալատան մէջ շքեղ ճաշ մը տուեր է ի պատիւ Ղազի Ահմէտ Մուխթար փաշայի։ Օսմ. դեսպանատան բոլոր անդամք և Աւստրիական նախարարք ալ ներկայ գտնուեր են։

Խիթրն Լքսբրէս կը ծանուցանէ թէ վեհ. Սուլթանն Իմիթազի շքանշան պիտի տայ քանի մ'Ալպանեացի զլուխներու, որոց ընթացքը կառավարութեան հաւանութեանն արժանացած է Գաբաղի սահմանագլխին վրայ պատահած վերջին խռովութեանց ժամանակ։

Երէկեան Սթամպուլի մէջ կը կարդանք.

«Հայկական խնդիրը, կ'ըսէ Մէմորիալ Տիբլոմաթիք լրագիրը, ծանր երկիւղներ պատճառելու բնութիւն չունի։ Բ. Դուռը, Պոլսոյ մէջ բարձրագոյն պաշտօններ վարող գլխաւոր Հայոց հետ համաձայնութեամբ գործելով, յամբաբար և աստիճանաբար պիտի բարւոքէ Անատոլուի այն կուսակալութեանց վիճակն, ուր քրիստոնեայ տարրը բազմաթիւ է։»

Անգլիական դեսպան Լորտ Տըֆրին՝ երկրաշարժին լուրն առնելուն պէս՝ հեռագրաւ խնդրեց Անգլիական նաւատորմին հրամանատարէն. օգնութեան մը ղրկէ ի Զէյտէ՝ արկածելոց օգնութիւն տանելու համար։ Անգլիացի ծովապետը պատասխանեց թէ անմիջապէս պէտք եղած օգնութիւնը պիտի ղրկէ։

Երէկ Զէյտէի մէջ դարձեալ երկրաշարժի թեթեւ ցնցումներ զգացուեցան։

Օսմ. կայսերական Պանքան հանգանակութեան տոմար մը բացաւ ի նպաստ Զէյտէի երկրաշարժին արկածելոց։

Անցեալ օր Վագրթէն առնլով ծանուցինք թէ բժշկական վարժարանի աշակերտ Պ. Գէորգ, որ տարի մ'առաջ Բարա քէօյի կամուրջին [illegible] նած էր, եղեռնադատ ատենին առջեւ դատուելով անպարտ արձակուեր է։ [illegible] իր այս աւուր թուով կը ծանուցանէ թէ եղեռնադատ ատեանը դատապարտութեան կամ ոչ—դատապարտութեան որեւէ վճիռ չէ տուած դեռ, և թէ այս յապաղման պատճառն ուրիշ բան չէ, եթէ ոչ Գէորգին խելագարութեան վերաբերեալ տեղեկագրոց մէջ տեսնուած հակասութիւնն. հետեւապէս եղեռնադատ ատեանը պարտաւորուեր է յիշեալ տեղեկագրերը վերստին բժշկական վարժարանի բժշկաց խորհրդոյն ղրկել ի քննութիւն։

Թերթերմանը Հագիգաթ կ'իմանայ թէ կառավարութիւնն որոշած է այսուհետեւ տուրք առնուլ ալիւրի ջաղացներուն մեքենայներէն։

Մահսուսէի ընկերութեան Լութֆիյէ շոգենաւն երէկ 250 Զէրբէզ գաղթական տարաւ ի Մուտանեայ։

Սթամպուլ կը ծանուցանէ թէ Իւսկիւտարի ոստիկանութեան հրամանատարը պաշտօնակ ըրեր է Գատը-Գիւղի ոստիկանութեան քոմիսէր Մէհմէտ պէյն, որ պատուաւոր հայ ընտանիքի մը տան մէջ պատրուակաւ մը խուզարկութիւն ընելով տմարդաբար վարուած էր տան կանանց հետ։

Բէրայի անգլիացւոյ առեւտրական Գլիւն հինգշաբթի իրիկուն շքեղ ճաշ մը տուաւ ի պատիւ Պ. Պլովիճի, որ այսօր մայրաքաղաքէս կը մեկնի յԵրուսաղէմ։

Սթամպուլ կը ծանուցանէ թէ Հրէից խախամապետը վաղը վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւ պիտի ունենայ։

Ծանուցեալ «Հոմէրական» մըրցումներն երէկ դիշեր տեղի ունեցան Վէրտիի թատրոնին մէջ և Պ. Ցուպլիկ որ Հայազգի Պ. Սիմոնէն յաղթուած էր, յաղթութիւն տարաւ դիմակաւոր Յոյնին վրայ, որ այնքան խրոխտաբար ասպարէզ կարդացած էր անոր։

Երէկ ծանուցինք թէ Գերմանական դեսպան Պ. Բատովից ծանուցած է Բ. Դրան թէ Գերմանական կառավարութիւնն իւր հաւանութիւնը տուած է Բաթէնթայի տրոց գործադրման, պայմանաւ որ բոլոր տէրութիւնք համաձայնութեամբ ընդունին զայն, և թէ այդ օրէնք տեղայուոց և օտարաց համար միանգամայն գործադրելի լինի։ Ժուրնալ տը Քոնսթանթինոպլ կ'ըսէ թէ Անգլիա միայն դեռ իւր հաւանութիւնը չէ տուած, բայց որովհետեւ յառաջագոյն յայտնած էր թէ իւր հաւանութիւնը միւս տէրութեանց հաւանութենէն կախեալ էր, կը [illegible] պէս պիտի ընդունի Բաթէնթայի օրէնքն։ Այժմ կը մնայ յիշեալ օրինաց գործադրման միջոցներն ուսումնասիրել։

Լոնտրայի «Իսթըրն Թելէկրաֆ Գըմբէնի» ընկերութեան տնօրէն Պ. Բէնտըլի հրամանաւ՝ Վոլթա շոգենաւն, որ քանի մ'օրէ ի վեր մայրաքաղաքս կը գտնուէր, այսօր Զմիւռնիա և անտի ալ Զէյտէ պիտի երթայ առատ նպարեղէն տանելով երկրաշարժէն վնասեալ բնակչաց։

Իսթըրն Էքսբրէս նախընթաց օրը Զմիւռնիայէն քաշուած մասնաւոր հեռագրէ մ'առնելով կը ծանուցանէ թէ երկրաշարժէն ամենէն աւելի վնասեալ գիւղերն են՝ Օվաճըք, Սլամաթ, [illegible], Էրիթրէ, Բէխա—Տերէ, Զէթինլեր, Կիւլ[illegible] Տերէ։ Մեռեալներուն թիւը դառնալով [illegible] Զմիւռնիայէն եկած վերջին լրոց նայելով ցարդ 25 մեռեալ հանուած են փլատակաց տակէն, և 130 մարդիկ ալ ծանրապէս վիրաւորուած են։ Իսկ Վագրթ կ'ըսէ թէ Զէյտէի երկրաշարժէն մեռնողներուն թիւը չափազանցուած է և Զմիւռնիոյ կուսակալին կողմէ առ կայսերական պալատն ուղղեալ հեռագիրը կը հրատարակէ հոկտ. 4 թուով. «Երեկուընէ մինչև հիմա Զէյտէի մէջ երկրաշարժի 10 ցնցմունք զգացուեցան։ Բէխա—Տերէի գիւղին մէջ 13 մարդիկ մեռած եւ 20ի չափ մարդիկ վիրաւորուած են, իսկ Օվաճըգ գիւղին մէջ 2 հոգի միայն մեռած են։ Վուրլայի մէջ շարունակ երկրաշարժի ցնցումներ կ'ըզգացուին։ Կիւլպահճէ գիւղին մէջ 20—30 տուն եւ մէկ եկեղեցի եւ Սարը Ապտալար գիւղին մէջ 11 տուն փլած և կին մ'և երկու տղայք մեռած և 10 հոգի ալ աւելի կամ նուազ ծանրապէս վիրաւորուած են։ Այս պատճառաւ ժողովրդեան մէջ մտատանջութիւն եւ իրարանցում կը տիրէ։ Այս առաւօտ հեռագրաւ խնդրած վրաններս փութով ղրկելու մասին հրաման ղրկելու շնորհ ըրէք զինուորական հրամանատարութեան»։

ՀԵՌԱԳՐԵՐ

Ա. յոյս առաւօտ հասած հեռագրէ

Ալժէր 19 հոկտ.

Ներսերէն եկած լուրերը կը հաստատեն թէ Շեյխ Սի-Սլիման Պէն Գատուր սպանուած է, որ Պու Ամմամի հետ հարաւային Օրանի ապստամբութեան գլխաւոր զլուխներէն մին էր։

Լոնտրա 19 հոկտ.

Այս առաւօտեան լրագիրք կը հաստատեն թէ Լոնտրայի քաղաքապետը կը ծանուցանէ թէ այսօր իսկ պիտի ընդունի այն օգնութիւններ, որք պիտի տրուին ի նպաստ Փոքր—Ասիոյ գաւառակաց ժողովրդեան, որք վերջին երկուշաբթի աւուր երկրաշարժէն վնասուած են։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ�horդ

Ա. ԶԴ.

Արեւելեան երկաթուղեայ Խնտրէնութիւնն հասարակութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ լրագրոյս չորրորդ երեսը դրուած նորուղեցուցակին վերայ, որ այսօր հոկտ. 8/20 գործադրիւ սկսած է։ Սիրքէճիի կայարանէն մեկնող 4, 6, 10 եւ 28 թիւ կառախմբերն եւ վերէն եկող 7, 13 23, 27, 31 եւ 35 թիւ կառախմբերն առժամապէս կանգ պիտի առնուն Պալքըզը յի կայարանն (ի Գալաթա-Սէրայ)։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ա.յսօր Ազգ. ժողովոյ Մայր Դիւանը, վարչութիւնը, Ազգ. ուրիշ մարմնոց ներկայացուցիչներ և երեւելի ազգայինք խորհուրդ պիտի երթան Ս. Պատրիարք՝ Հօր անուան տօնախմբութիւնը շնորհաւորելու։

Կը ցաւինք լսելով թէ Ս. Պատրիարք Հայրն այս օրերս աւելի եւս կը նեղուի իւր պարբերական հիւանդութենէն։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎՈՅ

ԵՐԷԿԻ ՆԻՍՏԸ

Ազգային երեսփոխանական ժողովոյ երէկի գումարակ նիստը տեղի ունեցաւ ի Ղալաթիա, ատենապետութեամբ Ղազարոսեան Գրիգորոսեան էֆէնտիի։ Ատենը բացուեցաւ ժամ 7ին քառորդ մնացած, ի ներկայութեան 20 երեսփոխանաց, որոց թիւն ապա 55ի յանգեցաւ, և փակեցաւ ժամ 10ին։

Ատենապետ էֆէնտին, ի խնդրոյ քանի մը երեսփոխանաց, և գլխաւորապէս Ազարէգեանց Մարկոս էֆէնտիի, յայտարարութիւն մ'ըրաւ գումարակ նիստի նշանակութեան վրայ, և խնդրեց ազգային գումարակ նիստի մէջ խօսուածները չհրատարակեն։ Քանի մը երեսփոխանք դիտողութիւն ըրին թէ գումարակ նիստի պէտք չկայ, որովհետեւ ժողովը դատանիք չունի, և թէ եղած հրատարակութեանց մէջ ալ վնասակար բան մը չկայ։ Ատենապետ էֆէնտին ըսաւ թէ իւրաքանչիւր գումարակ նիստի կողմն է, բայց քանի որ գումարակ նիստ որոշուած է, պէտք է յարգուի։ (*)

Կաթողիկոսական Յանձնաժողովոյ կողմէ ներկայ էին Իզմիրլեան Սրբազան, Հ. Մկրտեան և Մ. Ազաբէգեանց էֆէնտի։ Վերջինս առաջ Իզմիրլեան Սրբազան խօսք առնլով, Յանձնաժողովոյ կողմէ իրեն յանձնուած պաշտօնը կատարեց, ներկայելով Յանձնաժողովոյ փաստերն ի պաշտպանութիւն նոր եղանակին որ կ'առաջարկուի կաթողիկոսին ընտրութեան համար։ Ն. Գերապատուութիւն մերժեց Յանձնաժողովոյն վերագրուած կարգ մը դիտումներն, ընդ որս Սահմանադրութեան դէմ գործելու դիտումն, և 66ի ծրագրին քանի մը բացատրական թերութեանց և մեր 65 թեմերու անկանոնութեան վրայ յենլով, նոր եղանակը պաշտպանեց, հաստատելով անդամ մ'եւս թէ Յանձնաժողովն այլոց հետ խորհրդակցութեամբ չբերեր զայս ծրագիր, այլ միայն ի նկատի ունենալով Ազգին շահն, և թէ ամենեւին ճնշում ի գործ չդներ ժողովոյն վերայ՝ զայն անպատճառ ընդունելու համար, այլ ընդհակառակն ժողովոյն իմաստութեան կը դիմէ, ո՛ր դրութիւնը լաւագոյն կը համարի զայն և եթէ որոշելու համար։

Վիճաբանութիւնը չարունակեցին Ս. Փափազեան էֆէնտի, որ պատասխանեց Իզմիրլեան Սրբազանին, Ռ. Կէ-Դ-Լէէրոան էֆէնտի, որ Ազգային ժողովոյ խոնարհ և անհամակրելի կացութեան մէջ փաստ հրոնեց համայն Ազգին տալու համար կաթողիկոսական ընտրութեան մասնակցելու իրաւունքն, և հետեւապէս ներկայ պատկառելի Յանձնաժողովոյ առաջարկն ընդունելու համար, տեսութիւն մը, զոր ի դիմաց Յանձնաժողովոյ՝ Իզմիրլեան Սրբազան փութաց հերքել, Յ. Նուրեան էֆ. որ անձնապէս 66ի դրութեան կողմը գտնուելով հանդերձ, փափաքեցաւ գիտնալ թէ վարչութիւնը մասնակցած էր Յանձնաժողովոյն աշխատանաց, և երբ իմացաւ թէ ո՛չ, պնդեց որպէս զի Յանձնաժողովոյ առաջարկին վրայ վարչութեան կարծիքն եւս առնուի, զի խնդիրը զուտ կրօնական չէ, այլ քաղաքային կողմեր եւս ունի, յորս քաղաքական ժողովոյ յարաբերութիւններէն ու լոյսերէն կարելի է օգուտ քաղել, Դ. Նուրոսոնեան էֆ. որ ըստ մեծի մասին դանհայուցիչ կը գտնէր Իզմիրլեան Սրբազանին փաստերը, բայց տակաւին նոր լոյսի կը կարօտէր քանի մը կարեւոր կէտերու մասին, և Մ. Մելէէտեան էֆ., որ 66ի եղանակը պաշտպանեց՝ անգործադրելի գտնելով նորը։ Ժամը 10ի կը մօտենար, և տակաւին խօսք կ'ուզէին Ազարէգեան, Թորոսեան և Եուսուֆեան էֆէնտիք։ Ժողովոյ կարծիքն առնուեցաւ թէ ցարդ խօսուածներով խնդիրն ըստ բաւականին լուսաւորուած կը նկատէր և վիճաբանութիւնը կ'ուզէր փակել։

—Մեծամասնութիւնը ժխտական բէկեան էֆէնտի խօսքի սկսաւ, բայց որովհետեւ Երեսփոխանք հեռագրզհետէ մեկնիլ սկսան, չկրցաւ յառաջ տանիլ, և որոշուեցաւ վիճաբանութիւնը չարունակել յառաջիկայ նիստին մէջ, որ տեղի պիտի ունենայ երկու շաբաթէն։

Թէ-լինոճեան Նիկոլ էֆէնտի, որ հիւանդ է, երկար գրութիւն մը ղրկած էր Յանձնաժողովոյ առաջարկն հերքող և 66ի դրութիւնը պաշտպանող։ բայց որովհետեւ գրութեան սկիզբը խնդրէն չեղած էր, չկարդացուեցաւ։

* * *

Ազգ. ժողովոյ երէկի նիստին մէջ, ի շարս ատենական գործողութեանց, կարդացուեցաւ հետեւեալ հարցում.

ՀԱՐՑՈՒՄ

Ա. Ազգային Վարչութիւն

Սաղիդ է որ Եգիպտոսի Վեհ. Թագաւոր բաշայ Ազէքսանդրիոյ ազգային սեփականութիւնն եղած 32,000 կանգուն դեսդին, որոյ աւանդապահ է Վեհ. Նուպար բաշա, քանի մ'ամիս առաջ խստ ածան գնով մը Ֆրանչիսկեանց վաճառեր է։ Եգիպտոսի ազգային պատուիրակ Վեհ. Ստեփան բաշա սորա վաճառումն արգիլելու համար ինչ միջոցներ ձեռք առած է։

7 հոկտ. 83 — Ազգ. Երեսփոխան
Կ. Պոլիս — Մ. Յ. Մելէէտեան

Ոչինչ պէս, ի դիմաց Վարչութեան, պատասխանեց թէ անմիջապէս պատասխան չկրնար տալ, որովհետեւ ինք ալ տեղեկութիւն չունի գործին վրայ, բայց եթէ Վարչութեան յղուի, պատասխան մը կրնայ տրուիլ։ Ուստի, Մելիքեան էֆ.ի հարցումը Վարչութեան յղուեցաւ ի պատասխանատուութիւն։

* * *

Ազգ. ժողովոյ Համարակալութեան Դիւանն իւր Տեղեկագիրը բերած էր Երուսաղէմի վանքին Տեղեկագրոյն, Հայաստանեկեցոյն և Ելմտացոյցին վրայ։ Որոշուեցաւ Աստանեան Յակոբ փաշայի յերուսաղէմ պատուիրակութենէն ի վեր վանքէն ղրկուած հաշիւներն այս Տեղեկագրաց ու հաշուոց հետ առանձին տպելով երեսփոխանաց բաշխել ի քննութիւն։

Գ. Բաղրէյեան Ադէ. Ժողովոյ երէկի նիստին.

Գաբրիէլ քահանայ Խանճեան
Նշան էֆ. Այվազեան
Միհրան » Պահէքգաբուլեան
Վիչէն » Օրմանեան
Միքայէլ » Մամիկոնեան
Կարապետ » Երէցեան
Նշան » Գարագաշեան

Գ. Բաղրէյոյ, որ պիտի հրաժարեցուցուի.

Տիգրան » Բարաղամեան

Տոքթ. Աէէմեան էֆ.ի հրաժարագիրն ընդունուեցաւ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Ռուսիոյ մէջ ծագումնառնող կառավարական և ընկերական շարժումներն ո՛րչափ ստէպ և ո՛րչափ մօտէն քննենք՝ կ'արժէ։ Ռուսիա զանազան կողմերէ Օսմանեան տէրութեան ամենէն մերձաւոր դրացին է։ Ռուսիա այն մեծ տէրութիւն է որոյ հետ ամենէն աւելի գործ ունեցած է Թուրքիա։ Ռուսիոյ արտաքին յարաբերութեանց վիճակն իւր ներքին կացութեան հետեւանքն է սովորաբար։ Վերջապէս, Ռուսիա կը ներկայէ դեռ չի զարգացած հոն տարերաց կոյտ մը, որոց զարգացման պայմաններն ու հանգամանքները կարող են մեծ ազդեցութիւն բանեցնել դրացի ազգաց ու պետութեանց ապագային վրայ։ Ի նկատ ունենալով այս հասարակ ճշմարտութիւններ, եթէ ամեն օր ուզենք գրել Ռուսիոյ վերայ՝ նիւթեր չեն պակսիր մեզ։ Մեր ժողովուրդն հեռուէն բան մը լսած է Ռուսիոյ և ռուս կառավարութեան [illegible] հեռուէն բան մը իմացած է ռուս կառավարութեան աշխարհավարական դիտանց վրայ։ Բայց տակաւին չենք տեսած հայ հեղինակ մը, որ ռուս աշխարհը, ռուս ժողովուրդը կամ ժողովուրդները, ռուս ընկերութիւնը, Ռուսաց մտային և առեւտրական դրութիւններն ու շարժումները, Ռուսաց վարչական և տնտեսական գաղափարներն և արտադրութիւններն, և իբրեւ հետեւանք այս ամեն պայմանաց՝ ռուս կառավարութեան ուղղութիւնը լիովին պատկերացնէր Թուրքիացւոց առջեւ։ Աստ թերութիւն մը, բաց մը կայ ուրեմն, որ զգալի է օր քան զօր։ Մեք, Ռուսիոյ վերաբերեալ խնդրոյ մը իբրեւ ներածութիւն, ուշադրութիւն կը հրաւիրենք այս թերութեան վրայ, և կը պնդենք զայն լցնելու պէտքին վերայ, մեր մասին խոստանալով մեր գործողութեան սահմանին մէջ նպաստել մեր ժողովրդեան ծանօթութիւններն աւելցնելու ի մասին վերոյիշեալ նիւթոց։ Շատ տեսութեամբք քննադատելի բաներ կան Ռուսիոյ մէջ, բայց իրաց ճիշդ ծանօթութեամբ եղած քննադատութիւնը միայն կրնան համոզել լուրջ մարդոց միտքերն, և վստահութիւն տալ վարանամիտներու, որք թերւս բան մը կ'ատեն՝ առանց ճշդիւ գիտնալու թէ ինչո՛ւ կ'ատեն, և ի՞նչ բան է զոր կ'ատեն։ Պէտք է ցաւօք սրտի խոստովանիլ թէ Ռուսիոյ մասին այս անհրաժեշտ ծանօթութեանց ծաւալման չէ կըրցած կամ չէ ուզած նպաստել Տըփղիսի Հայ մամուլն, ուր ընթերցողը կգտնուր տեղեկութիւններ միայն կրնայ գտնել Ռուսիոյ վերաբերեալ օրական մասնաւոր դէպքերու վրայ, իսկ այդ մեծ երկրի ընկերային, մտային, գրական, կրթական, տնտեսական, կրօնական, վարչական և աշխարհագրական երեւոյթներուն վրայ ընդարձակ տեսութիւններ՝ երբեք։ Գիտենք թէ գրելու ազատութիւնը խղճալի կերպիւ կը պակսի Ռուսիոյ

մէջ. բայց տակաւին չատ բաներ կան զորս հնար է գրել գէթ իբրեւ տեղեկութիւն, իբրեւ նկարագրութիւն. և ո՛չ իբրեւ քննադատութիւն։ Ցփղիսի լրագիրք չեն կրնար ըսել թէ իրենց ընթերողք արդէն կատարելապէս ծանօթ Ռուսիոյ այդ ամեն երեւոյթներ հետ. զի գիտենք թէ այդ մ[illegible] Կաւկասիոյ և Ռուսահայաստ[illegible] մեծ մասին ժողովուրդն ուրիշ [illegible]սիական ժողովուրդներէ ա[illegible] չարժեր։ Այդ լրագիրք չես զլա[illegible] նաեւ առարկել թէ իրենք զուտ ազգային են, և չատ չեն զբաղիր քաղաքականութեան վերաբերեալ նիւթերով. զի գիտենք թէ ըստ մեծի մասին կը զբաղին աւելի տեղական քան թէ բուն ազգային խնդիրներով. Ցփղիսի Հայ թերթերը կարդացող մը Կաւկասիոյ և Ռուսահայաստանի Հայ ժողովրդեան ազգային կացութեան վրայ նւս ճիշդ և մանրաման գաղափար մը չի կրնար կազմել. կամ եթէ բոլորովին արդիւնաւ է Կաւկասիոյ և Ռուսահայաստանի վերայ խօսիլ, (որ չենք կարծեր) ռուսահպատակ Հայ ընթերցողը ճիշդ գաղափար մը չի կրնար ունենալ Ազգին ուրիշ մասնց վիճակին վրայ։ Իրաւ է որ կ. Պոլսոյ Հայոց վերաբերեալ հրատարակութիւնք մեծ [illegible] Հայ լրագրութեան մէջ. բայց այս ալ մեր կուսակցական կրից և վէճերու չափազանցեալ արձագանգներն եւեթ եղած են Արարատէն անդին, ուր բնակող Հայերն հարկաւ այդ հրատարակութեանց վրայէն դատելով՝ կը կարծեն թէ Թուրքիոյ Հայոց մէջ կուսակցական վէճերէ զատ նկարագրութեան և ուսումնասիրութեան արժանի բաներ չկան, ոչ ալ՝ քսամնելի արարածներէ տարբեր մարդիկ կան հոն։ Պէտք է միանգամայն յարենք թէ Ցփղիսի մամուլն այս Պոլսական հրատարակութիւններն ալ ցարդ անկողմնակալ և խղճամիտ գրիչներու արդիւնք չեն եղած ըստ մեծի մասին. և եզրակացնենք ըսելով, (ինչ որ գրեցինք տարւոյս սկիզբն ալ), թէ Ցփղիսի Հայ մամուլը դեռ հեռի է զոհասուցիչ կերպիւ կատարելէ այն պաշտօն զոր ստանձնած է, և զոր առաւել արդիւնաւոր և օգտակար այնչափ չեն պակիր որչափ կրնայ կարծուիլ։ Ցփղիսի Հայ լրագրապետք հարուստ մարդիկ են, բոլորովին անմեան կ. Պոլսոյ Հայ լրագրապետաց, և դիւրաւ կրնան բարեշրջումներ մտցունել իրենց հրատարակած թերթերուն մէջ, որք իրենց անձուկ դրութեամբ և դրեթէ դատարկ սիւնակներով, այժմ տարբեր գաղափար մը կրնան տալ խմբագրաց մտային և նիւթական հարստութեանց մասին։—Ցաւանք թէ մեր Ցփղիսեցի պաշտօնակիցք, փոխանակ վչտանալու, հարկ եղած օգուտը կը քաղեն այս անկեղծ դիտողութիւններէ։ Թէ՛ իբրեւ Ռուսիոյ մէջ հրատարակեալ թերթեր և թէ՛ իբրեւ կաւկասիոյ Հայ թերթեր, անոնք կարող են չատ աւելի օգտակար հանդիսացնել իրենց հրատարակութիւններ, քան ինչ որ ցարդ չէ եղած դժբախտաբար։

* * *

Նախաբար Պ. Բախանոֆի նախագահութեան ներքեւ կազմեալ կայսերական մեծ յանձնաժողովը, տեղութեան վարչութեան մասին բարենորոգումներ առաջարկող ծրագիր մը պատրաստելով, աւարտած է իւր աշխատութիւն։ Այս ծրագիր, որ Պետական խորհրդոյ զանազան ճիւղերուն նկատողութեան պիտի ենթարկի, յոյժ ընդարձակ գործ մ'է, (կ'ըսէ Թայմս), ըստ որում ամբողջ ռուս վարչութիւնը կը քննէ, և ի գործնականն կ'առաջարկէ վերակազմել դիւղխմբական (volost), ըստ Ռուսահայոց՝ «հաւայնքի») դրութիւնը, և դիւղացի ժողովրդեան վրայ հսկողութեան ձեւն։ Այս կարեւոր ծրագիր ընդհանրապէս կը նկատուի փորձ մը ապակեդրոնացնելու կառավարութիւնն և այլ և այլ իշխանութեանց միջեւ ներդաշնակութիւն գոյացնելու, տեղական ժողովոց իրաւունքներն ընդարձակելու, են։ Համառօտ գաղափար մը կրնանք տալ Ցանձնախմբին առաջարկած փոփոխութեանց վրայ։ Գիւղական կազմակերպութիւնը քանի մը որոշ հաստատութեանց բաժնուած է, ինչպէս՝ գիւղախմբութիւն և գիւղացոց ընկերակցութիւն։ Գիւղախմբութիւնն արդէն կար, իսկ վերջինը նոր է, և ազով գիւղացիք իրաւունք պիտի ունենան գնելու, վաճառելու, փոխանցելու և ստա[illegible] [illegible] և այլ ստացուածք իբ[illegible] [illegible]ից ինչք, օրինաւոր [illegible] մը հանդամանքով՝ [illegible] այն հողին զոր իւղախմբական դը[illegible]էն ունէրն և պար[illegible] մէջ կը բաժնէին՝ [illegible] ընտանեաց [illegible]ներուն աւելցնելուն կամ պակսելուն համեմատ։ Ցանձնախմբին 3 անդամոց կարծեաց նայելով, գիւղախմբութիւնը՝ գիւղային կազմակերպութեան կամ ընկերութեան միութիւնն է, և պէտք է բաղկանայ ըստ տեղւոյն մէկ կամ աւելի գիւղերէ, միայն թէ որոշ քանակութենէ մը աւելի չլինի այսպիսի գիւղերու և բնակչաց թիւն։ Առ նուազն երկու տարւոյ գոյութիւն ունեցող գիւղերը կրնան անդամակցիլ մերձագոյն գիւղախմբին, կամ անկախ գիւղախմբեր կազմել։ 15 տունէ նուազ բնակիչ ունեցող գիւղերը չեն կրնար անկախ գիւղախումբ կազմել, այլ մերձագոյն գիւղախմբին հետ պէտք է միանան։ Բոլոր հողերը պէտք է արձանագրուին մերձա[illegible] [illegible] ստացուածքը լինին, թէ և անոր անմիջական տէրն ուրիշ գիւղախմբի մէջ նստի։ Իսկ Ցանձնախմբին 6 միւս անդամներն և անոնց հետ նախագահը կը խորհին թէ գիւղախումբն արդի դրութեան մէջ պէտք է մնայ, և մինչ կամ 25 տունէ աւելի պարունակող քանի մը փոքրիկ գիւղեր իրաւունք պէտք է ունենան նոր գիւղախումբ մը կազմելու։ Ամեն հող, մինչեւ իսկ մասնաւոր անհատներու հողերը, պէտք է գրուին մերձագոյն գիւղախմբին վրայ, և որ յոյժ կարեւոր է՝ ոչ միայն գիւղացիք, այլ գիւղախմբին մէջ բնակող և անդ հող ունեցող ամեն ոք, դիւղացիք, ազնուականք և վաճառականք հաւասարապէս, այդ գիւղախմբի պէտք է պատկանին։ Գիւղախմբին իրաւունքներն ու պարտականութիւններն ապա կը բացատրուին. իրաւունքներն են դրամի հաւաքման և այլ նպատակաց համար, ճամբայներու շինութեան և այլ բոլոր տեղական պիտոյից համար։ Գիւղախմբական գումարմանց կամ ժողովոց դալով, գիւղախմբին վերաբերեալ գործեր անոնց մէջ պիտի վճռաբանուին ու որոշուին ի ներկայութեան ընտրեալ ծերունւոյ մը, որ ենթակայ է դաւառին ոստիկանապետին իշխանութեան։ բայց մէկ գիւղախմբի պատկանող երկու գիւղեր, որոց շահերն իրարու հակառակ են, պիտի կրնան զատ ժողովներ ունենալ։

Այս գիւղային ժողովոց մասնակցելու իրաւունքը սահմանափակելուզուած է։ Ցանձնաժողովոյ մէկ անդամը կ'առաջարկէ որ 30 տարեկանը լրացուցած գիւղացիք միայն, որք գիւղախմբին մէջ առ նուազն 2 տարի բնակած են և երբեք դատի չեն ենթարկուած, անդամ կարենան լինել այս ժողովոց։ Ասով մեծապէս կը նուազի գիւղային ժողովոյ անդամոց թիւը։ Ուրիշ անդամ մը կ'առաջարկէ որ ամեն անկախ այրեր, որք դատի չեն ենթարկուած, անդամակցին։ և ուրիշ 7 անդամներ՝ 25 տարեկան լինել և երկու տարւոյ բնակութիւն ունենալ բաւ կը համարին։ Վերեւ յիշուած գիւղացւոց ընկերակցութիւններն և այլ ընկերութիւնք, որք գիւղախմբին մէջ հող ունին, պիտի կրնան ներկայացուցիչներ ունենալ այս գիւղային ժողովոց մէջ։ Ցանձնաժողովը Ոստիկանութեան ճիւղին անցնելով, ոստիկանական զեղծմանց առաջքն առնլու համար զանազան առաջարկներ կ'ընէ, կը ջնջէ «ուչոդնի» կոչուած գիւղային արտասովոր հեծեալ ոստիկանութիւնն, որ գիւղացւոց դանգատանաց առիթ տուած էր, բայց կը պահէ տասնապետներն ու հարիւրապետները, իրաւունք կուտայ անձնիւր տասն գիւղացւոյ՝ ոստիկան մը անուանելու իրենց համար, բայց վաճառականաց, գործարանատերաց և հարուստ հողատերաց ալ իրաւունք կուտայ իրենց պիտոյից համար քանի մը տասնապետներ կարգելու և անոնց թոշակը վճարելու։

Ոկեպտիկեան Ռուսերէ՝ բարեկարգական Ծրագրոյն ցարդ եղեան եղած մասանց մէջ ոչ այլ ինչ կը տեսնեն, բայց եթէ ուրիշ անգործադրելի փորձ մը բան մ'ընելու, բարենորոգմանց կեղծիք մը ուր որ իրական բարենորոգումն անհնար է, անուանց փոփոխումը, սոսկ վերացական քննադատութիւն մը գիւղացւոց մէջ կեցած նահապետական նախկին դրութեան։ Բայց ուրիշներ այս ամեն առաջարկութեանց ներքեւ թաքուն միտք մը կը տեսնեն, — որ եթէ յայտնապէս ցոյց տրուէր՝ կեդրոնական կառավարութենէն արդելք պիտի յարուցուէր գործադրութեան, — աստիճանաբար վերջ տալու գիւղախմբական դրութեան, որ տիրող դրութիւնն է ի Ռուսիա, և տեղական ու ազատական ինքնօրինութիւն ներմուծելու։ Ժամանակն եկած չէ տակաւին վճռելու թէ Պ. Բախանոֆի կայսերական Ցանձնաժողովոյն արդեանց մասին յայտնուած հակառակ այս կարծեաց ո՞րը ճիշդ է։

ԱՑԼ ԵՒ ԱՑԼ ԼՈՒՐԵՐ

Անգլիական Սթանտարտ լրագրին կ. Պոլսէն ստացած տեղեկութեանց նայելով, Է. Օ. Գիբին՝ վեհ. Սուլթանին հետ ունեցած վերջին տեսակցութեան միջոցին Ն. Կ. Վեհափառութեան կրկներ է այն ապահովութիւն թէ Եգիպտոսի վրայ Թուրքիոյ ունեցած իրաւունքները պիտի յարգուին, և միանգամայն բացատրութիւններ տուեր է Օսմ. ջուրերուն մէջ Անգլիական նաւատորմին ներկայութեան վրայ և վերջապէս Անգլիական հպատակաց պահանջներուն վճարումը խնդրեր է։ Գալով Արմենիոյ բարենորոգմանց, Անգլիական դեսպանը բնաւ չէ խօսեր այս խնդրոյ վրայ։ Ցէյլի Նիւզ լրագրին Պոլսոյ թղթակիցը կը հաստատէ այս տեղեկութիւններն և կ'ըսէ թէ ինք կարող է հաստատել թէ Վեհ. Սուլթանին հետ Լորտ Տըֆրինի տեսակցութիւնն՝ Անգլիոյ և Բ.

ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

(Շարունակութիւն և վերջ)

Գանձակի տափարակը և Շամքորի ձորը հարուստ են ոչ միայն պատմական այլ և նախապատմական յիշատակներով։ Անմիջապէս Գանձակից հարաւ, Հէլէնէնդորֆ գերմանական կոլոնիայի (գաղդականութեան) ճանապարհի վերա, տափարակի մէջ աչքին են ընկնում ցիր ու ցան բլուրներ, որոնց բնական չը լինելը ակներև է։ Դրանք «կուրգաններ», այսինքն բրաձև գերեզմաններ են, որոնք դեռ հետազօտված չեն, որովհետև մինչև այժմ, որքան ես լսած եմ, միայն մէկը դրանցից արտաւորված է եղել, բայց իր մէջ ոչինչ հնութիւն չէ պարունակել։ Մեր ճանապարհորդութեան տեսողութիւնը շատ կարճ է եղել, և մեզ ժամանակ պակաս էր այդ կուրգաններից մէկը բանալ տալու։ Ընդհակառակ, փիփի և Գետափակի մօտ գտնվող բազմաթիւ գերեզմաններից շատեր մինչև անգամ դիւղացիներին յայտնի են, իրանց բովանդակութեամբ։ Շատ անգամ մի տան շինութեան համար գետինը փորելով, դիւղացիները առիթ են ունեցել զանազան հին, նախապատմական իրեր գտնելու՝ փիփի մօտ կաւեայ անօթներ, յուլունքներ, երկաթից շինած զանազան զարդեր, որոնք սակայն չը պահպանվեցան ամբողջութեան մէջ։ Բացի սորանից Գետափակի մօտ գտնվեցան, ինչպէս շատեր պատմում էին, նաև ոսկեայ իրեղէններ, զէնքեր, հին դրամներ և այլն. Գետափակի գերեզմանները, ինչպէս երևում է, առաւել ուշ և արդէն պատմական շրջանին են պատկանում, այն ինչ փիփի դիւղի մօտ եղածները պէտք է անկասկած մի առաւել հին, նախապատմական, կամ գոնեա նախաքրիստոնէական կուլտուրայի զարգացման, քաղաքակրթութեան վերաբերել։ Դիւղացիները իրանքն էլ, ըստ երևոյթի, այդ ընդունում են, գերեզմանատունը «կռապաշտնոց» անուանելով։ Դիւղացիները բոլորս. նայում այդ գերեզմանների վերա և առանց դժուարութեան յօժարվում են բացանել նրանց։ Գերեզմանները իրանց ճարտարապետութեան կողմից շատ նման են Մցխեթի մօտ եղած Սամթավրո անուանված գերեզմանատան մէջ գտնվողներին։ Ինչպէս այնտեղ, նոյնպէս և այստեղ շրջանը կազմված է ուղղահայեաց կանգնեցրած քարի սալերից, և քառակուսի արկղերի ձեւ ունի։ Այդ արկղաձեւ գերեզմաններ, «կռապաշտների տներ», մօտ մի սաժէնի երկարութեամբ, կէս սաժէն լայնութեամբ եւ փոքր ինչ աւելի մեծ խորութեամբ, ծածկված են վերեւից նոյնպիսի, նոյն քարի սալերով։ Այդ սալերը փիփի մօտ շիպի քարից են, անկասկած այն պատճառով, որ այդ քարը բաւականին հեշտ կերպով սալերի է կոտրվում եւ բոլոր շրջականների մէջ տիրապետող վէմն է կազմում։ Ամեն մէկ գերեզմանի երկարութեան առանցքի ուղղութիւնը գրեթէ նոյն է, ինչպէս Սամթավրօի գերեզմանատան մէջ՝ հիւսիսարևմտքից դէպի հարաւարևելք։ Մենք մի օր վարձեցինք հինգ փիփեցիներ և բանալ տուինք երեք գերեզմաններ։ Արդիւնքը շատ մեծ չեղաւ՝ մինի մէջ գտնվեցան կաւեա անօթների կտորներ, միւսի մէջ մօտ 15 հատ յուլունքներ, ժանգոտած երկաթի մի կտոր, մի քանի ոսկորներ և երկու մարդկային ատամներ, որոնք միշտ առաւել երկար դիմանում են ժամանակի աւերիչ ազդեցութեանը, քան թէ ոսկորները։ Այդ վերջինները փիփի գերեզմանների մէջ գրեթէ կատարելապէս փոշի էին դարձել, այն ինչ Սամթավրօյի գերեզմաններում գրեթէ կատարեալ կմախքներ կարելի է գտնել, թէև ոսկորները փշրուն են դարձել եւ նրանց դժուարութեամբ միայն կարելի է ամբողջութեամբ գերեզմանից հանել։ Փիփի և Սամթավրօյի գերեզմանները թէ ձևի, թէ նրանց մէջ գտնող իրերի կողմից շատ նման են միմեանց, բայց առժամանակ դրան միջեւ յարաբերութիւնները լաւագոյն վիճակի մէջ դնելու բնութիւն ունեցող արդիւնքներ ունեցած է։

———

Պ. Սրբիրաքի Ռանի, որ Ատանայի ճահիճները ցամքեցնելու և նուամուրթայրքի մէջ նաւահանգիստ մը շինելու արտօնութիւն ստացած էր հանրօգուտ շինութեանց նախարարութենէն, չկրնալով որոշեալ պայմանաժամուն մէջ սկսիլ աշխատութիւններն, այժմ 18 ամսեայ նոր պայմանաժամ մը խնդրած է, որպէս զի աշխատութիւնները սկսելու կարող լինի։

———

Թանլրագիրը կը յայտարարէ թէ Ֆրանսական կառավարութիւնը Ֆըրանքոյ-Սպանիական վէճը վերջացեալ կը համարի Սպանիոյ նախարարութեան հրաժարմամբ։

Միւս կողմէ Սպանիոյ նախարարական ակմբոց մէջ կը հաւատան թէ Ֆրանքոյ-Սպանիական վէճը՝ նախարարական տաղնապին հետ բնաւ յարաբերութիւն չունի։ Սպանիական Քորէսբոնտէնցիա լրագրին խօսքին նայելով, Սպանիոյ արտաքին գործոց նախարարը Փարիզի Սպանական դեսպան Ֆէրնան Նիւնէզ դքսին հրաժարումը պահանջեր է, բայց միւս նախարարք անպատեհ համարեր են այս պահանջումն։ Այս առթիւ [illegible] [illegible] եաց անհամաձայնութիւն ծագելով, պատճառ եղեր է Սպանիոյ նախարարութեան հրաժարման։

———

Ֆրանսական կղզուա լրագիրը կը ծանուցանէ թէ նախարարապետ Պ. Ժիւլ Ֆէրրի և Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Պ. Տը Կիրս տեսակցութիւն մը պիտի ունենան ի մայիս։

———

Վիէննայէն կը գրեն առ Թայմզ. «Ակրամի մէջ (մայրաքաղաք Թրքուստանի) Ուրիձա անուն վաճառական մը ձերբակալեցաւ, որ՝ առանց արտօնութեան՝ զինուորագրութիւն ըրած լինելու ամբաստանութեան ներքեւ կը գտնուի, և պատերազմական ատենի մ'առջեւ պիտի դատուի։ Կերեւի թէ Ուրիձա 300էն աւելի երիտասարդ զինուորագրած էր և թէ անոնց դրամ կը բաշխեր և անտառաց մէջ կը պահէր զանոնք։ Կը կարծուի թէ այս ծածուկ զինուորագրութիւն կատարուած է Սերպիոյ մէջ Քարաեորկէվիչ իշխանին դատը պաշտպանելու համար։»

———

Բեռլրսպուրկէն կը ծանուցանեն թէ Ռուսիոյ կառավարութիւնը խըստիւ արգիլեր է ուսանողաց մասնակցիլ հռչակաւոր Ռուս գրագէտ Պ. Թուրկէնէֆի յուղարկաւորութեան հանդիսին։

———

Թայմզի տեղեկութեանց նայելով, Անգլիոյ առեւտրական սենեկաց ընկերութիւնն իւր աշնային գումարման մէջ հետեւեալ որոշումն ընդուներ է.

«Արեւելքից մէջ մեր ունեցած շահերը նկատելով, յոյժ կարեւոր է որ երկրորդ ջրանց մը պեղուի ընդ մէջ Միջերկրականի և Կարմիր ծովու, հաւանութեամբ եգիպտոսի խեդիվին, և թէ Անգլիոյ շահերը ըստ օրինի ներկայացեալ լինին այս ձեռնարկին մէջ։»

Այս որոշում կառավարութեան հաղորդուեր է։ Անգլիացի նաւայարդարաց գործադիր մասնախումբն ալ, որ Սուէէշի մէջ երկրորդ ջրանցքի մը պեղման խնդրոյն կրգառաջ [illegible] [illegible] [illegible]

այն Գերմանացի գիտնոց յանձնախմբին, որ Եգիպտոս ղրկուած էր քննելու բնութիւնն ուսումնասիրելու պաշտօնով։ Այս յանձնախմբին նախագահն Պ. Քոշ՝ քոլէրային պատճառ կը համարի մանրադիտական մեռելի մարմին մը, եւ այս գրգռարանաւոր մարմին մը, եւ այս գրգռարանաւոր մարմին մը, եւ այս գրգռարանաւոր

ԵԼՔ

	Դահ. փրկ
1881–82 թուականի ծախք զանազանք	400
1882–83 թուականի ծախք զանազանք	70
Նոյն թուականին ծախք տումսակաց տպագրութեան	1500
Էգնայեան Կարապետ էֆ.ի քով չահու դրուած 25 օսմ. ոսկի տոկոսաւոր	60
Նոյնին քով չահու դրուած 2, 65 3/4 ոսկի յիշեալ 25 ոսկիէն գոյացեալ չահ	2700
Հաշուական տարբերութիւն	287
	1101 20
	4618 20

ԿՇԻՌ

ՊԱՐՏՔ

Հաշուական տարբերութիւն	1101 20

ՊԱՀԱՆՋՔ

	Դահ. փրկ
Պահանջք ի բաժանորդաց	479
Պահանջք ի զանազանաց	400
Նուիրատուաց փոխարէն	200
Պատրաստ դրամ	422 20
	1101 20

Վասն ճշդութեան վերոգրեալ հաշուոց ստորագրեմք

Ի դիմաց Տնօրէն ժողովոյ
Ազգախնամ ընկերութեան
Հաշուակալ Դանձապետ Ատենապետ
Ս.Ա.Խանձէեան. Կ. Էջենայեան. Ա.Գ.Փանոսեան

Վասն ճշդութեան վերոյգրեալ հաշուոց ստորագրեմք,

Ի դիմաց Ընդհանուր ժողովոյ
Ազգախնամ Ընկերութեան
Ատենադպիր Ատենապետ
Յ.Վ. Արծրունի Կ. Թ. Կիւրճի

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՑ

. . . Խմբագիր Տէր

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը հրատարակէ ձեր պատուական լրագրոյն միջոցաւ սեպտեմբեր ամսոյ նուիրատուաց անուանքը։

Մեծապատիւ տեարք

	Ղրշ.
Բարսեղ էֆէնտի Հալաճեան	600
Խասգիւղի Սափրա Մաղունաճիսի եղբարք	520 1/2
Բարսեղ Ղազարոսեան (Սօպաճի)	324
Սամաթիոյ Խնամատար Միութենէ ձեռամբ Կարապետաստ Սրբոյս տպչարը	240
Բարսեղ ոմն Յ. Ֆէնէրճեան	200
Մէսրոպա Էֆէնտիի ծակոր Սարտիկեան	
Կեսարացի Կարապետ Թիւրապեան	108
Խարբերդցի Յարութիւն Գազանճեան	108
Բաբեսէր ոմն	108
Ղազարոս Յակոբեան	60
Ի Գումգաբու Տիգրան Յարութիւնեանի արճարանէ հայագին յուլիս եւ օգոստ. ամսոյ	40
Կարապետ Յակոբեան	30
Բերլացի Կարապետ Գրիգորեան	20
Գումար	2466 1/2

Վասեմ. Յովհաննէս Պէյ Տատեան, ինչպէս ամեն տարի, այս տարի եւս բարեհաճեցաւ նուիրել 9793 հօխայ յարդ, 70 քիլէ եուլաֆ, 31 քիլէ գարի։

Դեղավաճառ Ժօրժ Զօպան օղլու 100 տրամ Սիւլֆաթ տը Գինին, 400 տ. Պիզմութ, 200 տր. Իոտուռ տը Բօթաս, 100 տր. Իոտոֆորմ, 50 տր. Իոտ բիւր, 400 տր. Պրոմիւռ տը Բօթասիում, 800 տր. Քլորադ տը Բօթասիում, 800 տր. Ասիտ ֆէնիք, 800 տր. Քարպոնատ տը ֆէր։

Աղնուափայլ Տիկին Տիւսաբ 5 օրինակ Մայտա։

Կարապետ Փապուճճեան բարեհաճեցաւ նուիրել միանգամ ընդ միշտ 1 օրինակ Լէքթիւր Խլիւսթրէ

Բարեսէր ոմն՝ 1 օրինակ Քերթուածք, 1 Արուեստ երկայնակեցութեան, 1 Ցնական Բժիշկ, 1 Հռչակաւոր Ոճիրք, Լանկա քօլի Սափրիչ արհեստաւորք, 3 կանթեղ։

Մնամք յարգանօք
Ի դիմաց Հիւ. Հոգ.
Ատենադպիր Ատենապետ
Տէր. Կիւմ-Էլիէրան Մեր. Յակոբեան
Կ. Պոլիս 1 հոկտ. 1883.

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ

Կ. Ս. ԻՐԹԻՒՃԵԱՆ

ԱԶԴ

Պ. Ծանէթթոյի Պանքան կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ յետագայ վիճակահանութիւնք։ որոց ամենքն ալ երաշխաւորեալ են իրենց կառավարութիւններէն, տեղի պիտի ունենան ըստորեւ նշանակեալ ամսոյ մէջ։

Յունաստանի ազգային Պանքային փոխառութեան արժեթղթոց վիճակահանութիւնը նոյեմ. 1ին պիտի կատարուի։ Առաջին թիւը 100,000 ֆր. կը չահի. զին տոմսակին՝ 3 1/2 ֆրանք։

Պուքրէշ քաղաքին փոխառութեան արժեթղթոց վիճակահանութիւնն յառաջիկայ նոյեմ. 1ին պիտի կատարուի. Առաջին թիւը 100,000 ֆր. կը չահի. զին տոմսակին՝ 4 1/2 ֆրանք։

Հունգարիոյ Կարմիր Խաչի ընկերութեան վիճակահանութիւնն յառաջիկայ նոյեմ. 1ին պիտի կատարուի. մեծ բաժին 50,000 ֆիորին, այն է 110,000 ֆրանք. զին տոմսակին՝ 40 ֆր. որ 111 վիճակահանութեանց համար վաւերական է, եւ հետեւեալ կերպիւ վճարելի, 5 ֆրանք առաջին վիճակահանութեան համար, եւ մնացեալն եռամսեայ վճարմամբ, Վիէննայի պանքաներուն հետ նոյն պայմաններով։

Սերպիոյ փոխառութեան պարգեւաւոր արժեթղթոյ վիճակահանութիւնն՝ Առաջին թիւը 100,000 ֆրանք կը չահի. զին տոմսակին՝ 4 1/2 ֆրանք։

Ռումելիի երկաթուղեաց արժեթղթոց վիճակահանութիւնն արքունի փողերանոցին մէջ պիտի կատարուի յառաջիկայ դեկտ. 1ին։ Առաջին թիւը 600,000 ֆրանք կը չահի, չահողը պիտի ստանայ 330,000 ֆրանք. զին տոմսակին՝ 3 1/2 ֆրանք։

Կարմիր Խաչի 1882 տարւոյ աւստրիական փոխառութեան արժեթղթոց վիճակահանութիւնը 1884 յունվար 1ին պիտի կատարուի, առաջին թիւը 100 հազար ֆիորին Ը չահի, այն է 220,000 ֆրանք։

Վերոյիշեալ վիճակահանութեանց մասնակցելու իրաւունք տուող տոմսակները 26 ֆրանքի կը վաճառին։ Այս գումարը վճարողք, ամենայայտնի պարագային մէջ, կրնան չահիլ 960 հազար ֆրանքի հսկայական գումարը։

Ծանէթթոյի պանքան կը ծանուցանէ թէ վերոյիշեալ վիճակահանութեան տոմսերը զատ զատ կամ միահաղոյն կը վաճառէ ըստ հաճոյից գնողին, եւ կ'աղաչէ իւր յաճախորդաց որ ժամանակին առնուլ բարեհաճին։ Գաւառացի գնողք կրնան իրենց գնել ուզած տոմսակներուն գինը ղրկել փոխանակագրով կամ թղթատարով. տոմսակներն անմիջապէս պիտի ղրկուին իրենց։

Ճ. Տ. ԾԱՆԷԹԹՈՅ
Ղալաթիա
Քօմիսիյոն խան թիւ 18.

ԱՑԵՐԻ ՎԻԿՕՐԸ եղական դարման է հերաց ամեն տեսակ գժուարութեանց և սոյն պատակին հարմարցուած ուիչ բաղադրութիւններէ առաւել դոհ կընէ գործածողները։

Մանաւանդ իգականութեան գործածութեան համար անհրաժեշտ է այս, քանզի կառաւարցնէ՝ ու մեռաքանման փայլուն և կակուղ կընէ դէմքը։ Ընդ մեր է պատճառաւ գունաթափ եղածը անվրէպ իր նախկին գոյնին կը վերադարձնէ. անհաստատ մազը կը վերահաստատէ, դափաճին տեղնոր մազ կը բուսցընէ եթէ արմատը փճացած չէ (քանզի բնութեան մէջ ոչինչ կարող է մազ բուսցնել երբ արմատը փտած է)։ դէմքանճերմակ թափը շատով կանհետացնէ։ Մինչ բանիւ բնական ու փայլուն մազի առաւելութեամբ դէմքոյն զարդարուելովը գործածողը խիստ վայելչադէմ կերպարանք մը կստանայ։ Մայրաքաղաքիս մէջ և այլ տեղեր բազմաթիւ գործածողք այսպէս կը վկայեն։ Անուշահոտ չուր մ'է, շիշը կանանչ թուղթի մէջ ամփոփեալ է։ դեղավաճառք և այլ շատեր կը ծախեն։ Այդերի Վիկօրը հարցնել պէտք է։ Գլխաւոր տեղին է Մինասեանի Ամերիկեան վաճառատունը ի Ղալաթիա կոստանդնուպօլսոյ։

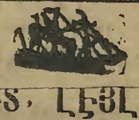

ՅՐԷՏ, ԼԷՅԼԱՆՏ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ

Ոչ կանանոցապէս կը բանի Լիվերբուլի և Աբերտիլէյ դիպ.

ՔԻԻՆԱՐ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ

Ոչ ոտքը տանի մ'անգամ կը բանի Լիվերբուլի և Մէնչեսթրի դիպ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Գլեթեան	2,500	Ֆոլտեան	3,700
Աւլաքսա	2,500	Ֆլոֆեան	3,700
Անգլոսաքսան	2,500	Ֆլոֆան	3,700
Անինեան	2,500	Իպէրեան	5,500
Արսպան	3,700	Իւլէրեան	5,500
Պուլբեան	6,000	Իսդրեան	5,500
Պուլիբեան	6,000	Լեսպան	2,200
Քասդրեան	800	Լիլսբեան	2,500
Սարբենեան	2,000	Լեսպան	800
Տոբրոյ	700	Օքսբրոյ	700
Էֆեքշան	3,700	Բէրբան	3,800
Ֆաղան	3,700	Վալենան	6,800
Ֆուլերեան	3,700	Վիէտնեան	6,800

Ալեքսան շոգենաւը, նաւապետ Լաուրանսոն դէպի Նոյեմբեր 2ին Լիվերբուլէն հոս կ'ապասուի։

Շաբաթական շոգենաւներու նոր գիծ մը հաստատեցաւ Լիվերբուլի եւ Պոսդընի միջեւ, եւ ստորագրեալս հեղուկէ զատ ուրիշ վաճառք կ'ընդունի օրինաւոր սակագներով։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ
ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԴԷՆ
Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Էչէն Միլէթ խան, Ղալաթիա
Նաւատերք. Պարոնայք Տրէտ, Էլլանա եւ ընկ. Լիվերբուլ

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվերբուլ և Մէնչեսթրի դէպ. բանող շոգենաւ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանոքա	4,200	Ուլբէր	3,000
Տորա	4,000	Նէրբիր	3,000
Օսմանլի	4,000	Բէր	3,000
Սեսդրէ	3,250	Իլի	2,600
Թեպէ	3,250	Աղլանդէ	1,700
Մոկալ	3,250	Լէրէ	800
Նէր	3,250	Օլինա	800
Մոլեսրիր	3,250	Սէրլ	750

Նէրիր շոգենաւը, նաւապետ Հոլ, Լիվերբուլէն եկաւ ընդհանուր վաճառքով, եւ անմիջապէս հոն պիտի վերադառնայ։

Վերոյիշեալ շոգենաւք շքեղապէս լարդարուած են ճանապարհներու համար։
Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈԼ եւ ԸՆԿ.
Գործակալք
Մէյտանլըգ սոգաղ, Պոլիս
Տնօրէնութիւն, Լիվերբուլ,
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.
31, Ճէյմս Սթրիդ, Լիվերբուլ

ՈՒԷՍԴՔՕՂ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ

Ոչ ոտքը էնբանին է դէպ Լանտոն և Աբերտիլէյ նաւահանգիստս, Սեա Ֆոլա և Դանուբի

Շոգենաւք Լոնտոնէն կանոնաւորապէս կը մեկնին Կ. Պոլիս, Օտէսա եւ Դանուբ երթալու համար, եւ օրինաւոր սակագներով վաճառք կը փոխադրեն Եւրոպայէն Արեւելից եւ Սեւ ծովու բոլոր նաւահանգիստները։

Ռոն շոգենաւը, նաւ. Ճոնէս, ամսոյս 25ին Լոնտոնէն մեկնեցաւ Մալթա, Շիրա, Սէլանիկ եւ Կ. Պոլիս գալու համար եւ դէպի հոկտեմ. 13ին ատ կ'ապասուի եւ չուտով Օտէսա եւ Նիքոլայէֆ պիտի երթայ։

Պրէյ շոգենաւը, նաւապետ Գոլինքս ամսոյս 1ին մեկնեցաւ Մալթա, Պիրէոն եւ Կ. Պոլիս գալու ուր պիտի հասնի ամսոյս 20ին, եւ բեռը պարպելէ յետոյ Դանուբ պիտի երթայ։

Ռիչիէ շոգենաւը, նաւապետ Նիուման ամսոյս 4ին մեկնեցաւ Պոլիս գալու համար, ամսոյս 22ին հոս պիտի հասնի եւ հետեւեալ օրը Թայղան, Պաթում, Բոթի պիտի երթայ։

Լոնտոնի մէջ այժմ բեռ կ'առնուն՝

Վլոմսը, Պոլսոյ, Օտէսայի եւ Նիքոլայէֆի համար։

Ճնոպիէսը շոգենաւը Պոլսոյ եւ Ազախու համար բեռ կ'առնու։

Ամպնաս շոգենաւը, նաւապետ Պիքինսը Պոլսոյ մէջ բեռ կ'առնու եւ հոկտ. 19ին ուրբաթ օրն ուղղակի Լոնտոն պիտի երթայ։

Աւելի մանրամասնութիւններ եւ գնոց վրայ տեղեկութիւն ստանալու համար դիմել առ
ՄՈՐԴԸՆ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս
կամ առ ՈՒԷՍԴՔՕՂ ԵՒ ԼՈՐԱՆ
9, Ֆէնչըրչ Սթր. Լոնտոն։

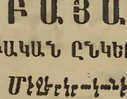

Ն. ԲԱՔԷ ԷՆԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՆ
Մարսիլիայէ և Բոլիէ դէպ. կանոնաւոր բաղիս բանող

Մեկնում Մարսիլիայէն ամեն ամսեւ հինգ օրն անգամ մը չորեքշաբթի օրերը։

Ուղղէ և արէ սպասուրնի

Տրապզոն, Պաթում եւ Բոզի պիտի երթայ։ Աւրտնէ շոգենաւն, որ հոկտ. 10ին Մարսիլիայէն եւ հոկտ. 17ին Կ. Պոլիսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Լ. Մեսլ։

Նաւագէջքի, ուղեւորութեան եւ այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԼՈՐԱՆ ԲԸՊՈՒԼ
Մոմանէ փողոց, թիւ 141

ԲԱԲԱՅԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվերբուլ, Մէնչեսթրէն և Օտէսայէ դէպ. կանոնաւորապէս բանող

ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	
Աբերտ	2,500	Ռոբերտ
Աբերտէն	2,500	Քրուիքշանք
Լուսնէ	2,500	Ուիլսն
Մուսիքանէ	3,500	Մարլ
Լուսիլիա	2,800	Ֆոթրսիլ

Մուսիքանէ շոգենաւը ամսոյս 23ին Օտէսայէն վերադառնալով Լիվերբուլ պիտի երթայ։

Ցիշեալ շոգենաւը Օտէսա երթալ յետոյ ամսոյս 23ին Լիվերբուլ պիտի երթայ։

Այս շոգենաւք կին ֆամբրներ ալ ունին։

Լիվերբուլ օրինաւոր գնող վաճառք կ'ընդունի [illegible] ներու եւ Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն եւ հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա 8 հոկտ.

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ

(Օսմ. ոսկին 100 ղրուշի հաշուով)

Լոնտրա 5 ամիս, ՂՐՇ.	109,10 առ Անգլ. լիր.
Փարիզ 5 » Ֆր. 23	առ Օսմ. լիր.

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՅ

Օսմ. Ֆոնս. դոցուեցաւ	10,24
բացուեցաւ	10,24
կէս օրին	10,24
Եգիպտ. միացեալ. բաց. ոսկի	76,37
	Անգլ. լիր
Օսմիէթէ ժէնէրալ (գ. կ.)	4,14
» Օթման »	4, 5
Կ. Պոլսոյ Պանքան »	7,35
Քրէսի ժէնէրալ 6% » Օսմ. լիր	7,30
Փոխ. 1865 (Մուլ. 6 %) Ֆր.	60
» 1865 » %	53,50
» 1869 (Բինար) 6 %	52,50
» 1872 (Պոն տիւ Թրէզոր)	18,25
» 1873 (Բինար) 6 %	48
Ռումելիի երկաթուղի	46,50
Լաւրիում	135
Թրամուայ Օսմ. լիր	330
Թղթադրամ »	1200
Հէվալէսիդ	35
Ռէբոր	—

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ

(Օսմ. ոսկին 100 ղրշէն)	Ղրշ
Անգլիական ոսկի	110 3
Գաղղիական »	87 22
Բոլ	89 35
Գրիմիզ	51 20
Գառպոն թուղթ (գաբիք)	940
» արծաթ (նոր)	90 10
Մէճիտիէի տարբերութիւն	107 38
Վեցնոց	103 15
Հինգնոց	103 15
Մէճիտիէ	101

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտրա 19 հոկտ.

Անգլ. Ֆոնս.	101 7/16
Օսմ. »	9 3/4
Փոխ. 1865	12 1/4
» 1869	10
» 1871	68 1/4
» 1872	17
» 1873	9 5/8
» 1877	80 7/8
Պանք Օթման	18 1/4
Ռուս. փոխ. 73ի	86 1/4
Եգիպտ. միացեալ	68 7/8
» արտօնաւոր	99 7/8
Տայրա Սանիէ	65 7/8
Փոխ. Ռուշիւտ	89 7/8
Փոխանակագիր Փարիզի վրայ	25,462

Փարիզ 19 հոկտ.

Գաղղ. Ֆոնս. 4 1/2 0/0	108,37 1/2
» » 3 0/0	78,37 1/2
Օսմ. Ֆոնս.	9,30
Փոխ. 1865 Ֆր.	
» 1869	52
» 1873	47
Օսմ. Երկաթուղի	46,75
Պանք Օթման (գ. կ.)	711,25
Քրէսի Լիոնէ (գ. կ.)	553,75
Ռուս. փոխ. 5 առ 0/0 (1877)	93 3/8
» » Արեւելեան	
Իտալ. Ֆոնս.	91,20
Եգիպտ. միացեալ	351,25
Փոխանակագիր Լոնտրայի վրայ	25,25

Վիէննա 19 հոկտ.

Փոխ. Լոնտրայի վրայ	120,30
Ռումելիի երկաթուղի	22,50

ԿԷՍ ՕՐ 6,42

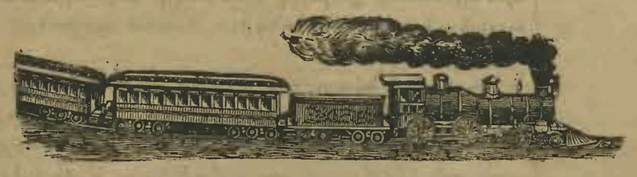

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒԶԻՒՔ—ԶԷՔՄԷՃԷ
Մայիս 20 Հոկտ. (Ն. Տ.) 1883, դնելու նոր ժամերով

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒԶԻՒՔ—ԶԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՅ

ԿԱՅԱՐԱՆՔ	4	2	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38
	Առաւօտ											Իրիկուն							
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս . . . . . Երթ	6 21	7 15	7 43	8 14	8 43	9 12	9 42	10 20	10 93	11 17	11 50	2 9	2 41	3 17	3 52	4 29	5 2	5 32	6 9
Գում-գարու	6 32	7 27	7 54	8 25	8 54	9 23	9 53	10 30	10 49	11 28	12 1	2 20	2 52	3 28	4 3	4 40	5 13	5 43	6 20
Եէնի-գարու			7 58		8 58			10 34	10 53	11 32	12 5	2 22	2 56	3 32	4 7	4 44	5 17	5 48	6 25
Տավուտ փաշա			8 1						10 56	11 35	12 8	2 25	2 59	3 35	4 10		5 20		6 28
Սամաթիա			8 6		9 4			10 40	11 1	11 40	12 13	2 30	3 4	3 40	4 15	4 50	5 25	5 55	6 34
Եէտի-գուլէ	6 42	7 41	8 12	8 33	9 10	9 31	10 1	10 44	11 4	11 45	12 16	2 35	3 9	3 47	4 19	4 57	5 29	6 2	6 40
Գալաթը-Զէյրէք (Պալըգալը)	6 46		8 15		9 14							2 45		3 51					
Մաքրիգիւղ	6 54	8	8 25		9 23			10 57		11 58			3 20	4 1		5 10		6 15	6 51
Այ-Սթէֆանոս		8 14	8 36		9 33			11 8		12 10				4 12		5 21		6 28	
Քիւչիւք-Զէքմէճէ . . . . . Ժամնում		8 25								12 19								6 37	

ՔԻՒԶԻՒՔ—ԶԷՔՄԷՃԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՅ

ԿԱՅԱՐԱՆՔ	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	1
	Առաւօտ										Իրիկուն								
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք-Զէքմէճէ . . . . . Երթ			7 35									1 59							6 38
Այ-Սթէֆանոս			7 46		8 42		9 38			11 17		2 10				4 28		5 34	6 51
Մաքրիգիւղ	6 30	7 23	7 58		8 54		9 49			11 30		2 23		3 31		4 41		5 47	7 5
Գալաթը-Զէյրէք (Պալըգալը)		7 32			9 3					11 39		2 32		3 40		4 50			
Եէտի-գուլէ	6 44	7 37	8 11	8 38	9 9	9 37	10 2	10 12	11 12	11 45	2 4	2 37	3 12	3 47	4 24	4 57	5 34	6 2	7 26
Սամաթիա	6 49	7 42	8 15	8 42	9 13	9 41		10 16	11 16	11 49	2 8	2 41	3 16	3 51	4 28	5 1		6 6	
Տավուտ փաշա	6 54			8 47		9 46		10 21	11 21	11 54	2 13	2 46	3 21	3 56	4 33	5 6		6 11	
Եէնի-գարու	6 58	7 48	8 21	8 50	9 19	9 49		10 24	11 24	11 57	2 16	2 49	3 24	3 59	4 36	5 9		6 14	
Գում-գարու	7 3	7 53	8 26	8 55	9 24	9 54	10 11	10 29	11 29	12 2	2 21	2 54	3 29	4 4	4 41	5 14	5 44	6 19	7 40
Կ. Պոլիս . . . . . Ժամնում	7 12	8 2	8 35	9 4	9 33	10 3	10 19	10 38	11 37	12 11	2 30	3 3	3 38	4 13	4 50	5 23	5 33	6 28	7 50